

Instytut Pamięci Narodowej

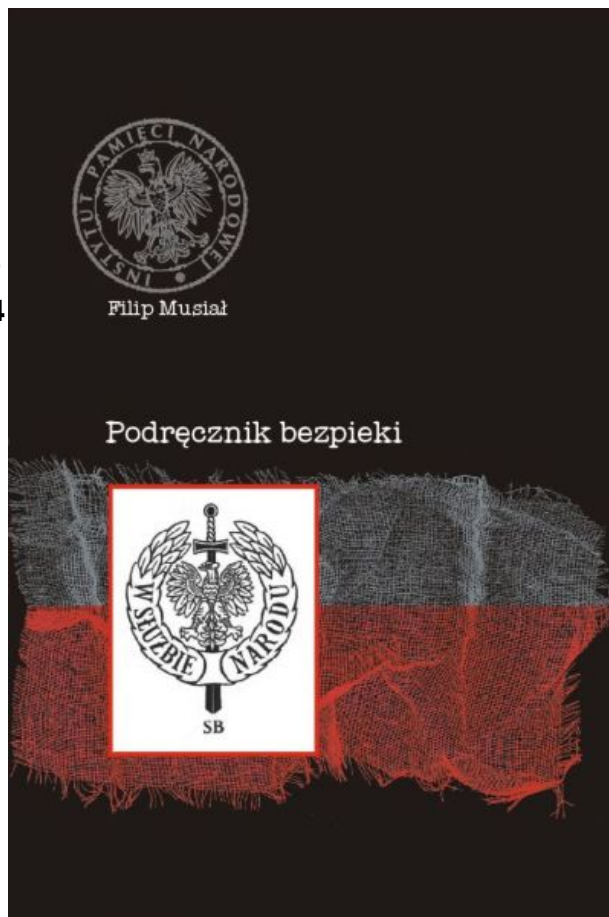
<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12466,Podrecznik-bezpieki.html>
27.04.2024, 05:19

Podręcznik bezpieczeństwa

Filip Musiał, *Podręcznik bezpieczeństwa. Teoria pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa w świetle wydawnictw resortowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL (1970-1989), Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego „Societas Vistulana”, Kraków 2007, 384 s.*

„Podręcznik bezpieczeństwa” jest publikacją ukazującą metody działania komunistycznej Służby Bezpieczeństwa. Przedstawiono w niej najczęściej dyskutowane dziś problemy związane z pracą operacyjną bezpieczeństwa. Ukazano środki (narzędzia) działania SB. Zdefiniowano i omówiono podstawowe kategorie osobowych źródeł informacji wykorzystywanych przez pionierów operacyjnych SB, działające na terenie PRL w latach 1970-1989. Najwięcej miejsca poświęcono tajnym współpracownikom, osobno omawiając problematykę związaną z ich werbunkiem, współpracą (prowadzeniem źródła, łącznością z nim, szkoleniem i wychowaniem oraz kontrolą), jak i zakończeniem współpracy. W dalszej kolejności przedstawiono rzeczowe środki pracy operacyjnej – najwięcej miejsca poświęcając technice operacyjnej oraz obserwacji zewnętrznej.

W książce zdefiniowano i omówiono metody pracy operacyjnej SB. W pierwszej kolejności zaprezentowano metody o charakterze informacyjnym (poznawczym): analizę, sprawdzenie oraz inwigilację operacyjną. Następnie przedstawiono metody

manipulacyjne: inspirację, dezinformację, dezintegrację oraz rozmowy operacyjne. Na końcu opisano metody kompleksowe, czyli kombinację, grę oraz rozpracowanie operacyjne. Omówiono zarazem sposób prowadzenia i dokumentowania działań SB, czyli sprawy operacyjnego sprawdzenia (SOS), sprawy operacyjnego rozpracowania (SOR), sprawy obiektowe (SO) oraz kwestionariusze ewidencyjne (KE).

Zaprezentowano także temat najmniej rozpoznany przez badaczy – psychologiczne metody uzyskiwania zeznań od oskarżonych, które stosował pion śledczy SB. Zakończenie książki w syntetycznej formie ukazuje zmiany środków, metod i form dokumentacji pracy operacyjnej UB-SB w latach 1944–1990.

Dla ułatwienia Czytelnikowi poruszania się po terminologii fachowej w pracy zamieszczono słowniczek definiujący podstawowe pojęcia z języka, którym posługiwali się funkcjonariusze bezpieczeństwa.

Gdzie kupić publikacje: